

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 13 stycznia 2026 r.

Poz. 228

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II. 4131.2.422.2025 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 12 stycznia 2026 r.

Na podstawie art. 85, art. 86 i art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025r., poz. 1153 ze zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

-§ 24 ust. 8 uchwały Nr 176/XXV/2025 Rady Miejskiej w Dubiecku z dnia 10 grudnia 2025r. w sprawie nadania statutu Sołectwa Nienadowa.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Dubiecku w dniu 10 grudnia 2025r., po przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami podjęła uchwałę Nr 176/XXV/2025 w sprawie nadania statutu Sołectwa Nienadowa. Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 18 grudnia 2025r. W podstawie prawnej ww. uchwały powołano m.in. art. 35 i art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym. Przeprowadzona przez organ nadzoru analiza uchwały wykazała, że regulacja § 24 ust. 8 tego aktu narusza obowiązujące przepisy prawa, w związku z tym w dniu 23 grudnia 2024r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze zmierzające do stwierdzenia nieważności.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że stosownie do przepisu art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zwanej dalej „ustawą”, uchwała rady gminy w sprawie nadania statutu sołectwu, jest aktem prawa miejscowego, który zgodnie z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP, zaliczany jest do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Odnosi się do niej zatem zasada wyrażona w art. 94 Konstytucji RP, w myśl której akty prawa miejscowego stanowiącym są na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Ustawowe upoważnienie do stanowienia przez radę gminy statutu sołectwa zawiera przepis art. 35 ust. 1 ustawy, stosownie do którego organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Jednocześnie w art. 35 ust. 3 ustawy ustawodawca ustalił zakres przedmiotowy unormowań, jakie bezwzględnie powinien zawierać statut jednostki pomocniczej, wskazując, iż akt ten określa w szczególności: 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej, 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej, 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej, 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji, 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej. Stosownie zaś do art. 36 ust. 2 ustawy sołtys oraz członkowie rady sołectwej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

W ocenie organu nadzoru przedmiotowa uchwała, w części wskazanej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego, została podjęta z istotnym naruszeniem przepisu art. 36 ust. 2 ustawy. W treści § 24 ust. 8 Statutu Sołectwa Nienadowa dotyczącym zasad wyboru sołtysa przyjęto następującą regulację cyt.: „Jeżeli dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów o wyborze rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez Obwodową Komisję Wyborczą. W losowaniu mają prawo uczestniczyć kandydaci.” Unormowanie takie w sposób istotny narusza przepis art. 36 ust. 2 ustawy. Należy wyraźnie podkreślić, że ustawodawca w treści ww. przepisu jednoznacznie rozstrzygnął w jaki sposób wybrany ma być sołtys.

W tym zakresie za niedopuszczalne uznać należy wyłonienie i ustanowienie organu wykonawczego sołectwa w drodze losowania. Regulacja art. 36 ust 2 jest bezwzględnie obowiązująca i nie podlega modyfikacjom w drodze statutu jednostki pomocniczej (orzeczenia WSA: II SA/Op 600/06, II SA/Op 225/09 oraz II SA/Go 466/19). Jednoznaczne stanowisko orzecznictwa w kwestii niedopuszczalności modyfikacji ustawowych zasad wyboru sołtysa i rady sołeckiej, zawarte zostało również w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 lutego 2024r., sygn. akt II SA/Wa 1004/2024. Zgodnie z tezą zawartą w przedmiotowym orzeczeniu: *„Wybór sołtysa oraz członów rady sołeckiej w sposób inny, niż poprzez przeprowadzenie wyborów, jest sprzeczny z ww. przepisem rangi ustawowej. Ijakkolwiek ustawodawca przyznał radom gmin swobodę w kształtowaniu statutów jednostek pomocniczych, to jednak określił zasady wyboru sołtysa, czy członków rady sołeckiej, w sposób przewidziany w art. 36 ust. 2 ustawy. Przepis ten wprost stanowi, że organy te są wybierane w drodze głosowania, przy czym głosowanie jest tajne i bezpośrednie, a wybór dokonuje się spośród nieograniczonej liczby kandydatów. Jako niedopuszczalne należy więc ocenić zapisy statutów sołectw, według których wyborów sołtysa oraz członków rady sołeckiej dokonuje się w drodze losowania przez komisję wyborczą”*.

Reasumując należy podkreślić, że rada gminy uchwalając statut sołectwa winna ściśle przestrzegać przepisów prawa, nie tworząc przepisów sprzecznych z ustawą lub wkraczających w zakres materii ustawowej. Przepisy statutu niespełniające tych wymogów w sposób istotny naruszają prawo, zatem stwierdzenie nieważności § 24 ust. 8 uchwały Nr 176/XXV/2025 Rady Miejskiej w Dubiecku z dnia 10 grudnia 2025r. w sprawie nadania statutu Sołectwa Nienadowa jest uzasadnione i konieczne.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO
Magdalena Kryczka
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru